

NATURBASERT SONE

Webinarserie

kl. 11.00-11.45

Lær mer om blågrønne
og naturbaserte løsninger

NIVA

Foto: Inger Marie Gaup Eira

Webinarserie åpen for alle:

- Inviterte foredragsholdere fra forskning og forvaltning mfl.
- Ca. en gang i måneden, **torsdager kl.11 - 11:45**
- Info, påmelding, opptak og presentasjoner:
www.niva.no/nbs
- Forslag til tema eller andre innspill: nbs@niva.no
- LinkedIn-gruppe: [Naturbaserte og blågrønne løsninger](#)

Velkommen til Naturbasert Sone!

Foto: L. Barkved

NIVA

Klimaendringer i Sápmi

– Samisk tradisjonell kunnskap, naturbruk og tillit

Frode Sundnes, Kathrine Ivsett Johnsen,
Inger Marie Gaup Eira, Anders Oskal og
Svein D. Mathiesen

Norsk institutt for vannforskning (NIVA)
Internasjonalt reindriftssenter (ICR)

8183-2026

Klimaendringer i Sápmi

- erfaringer og perspektiver på konsekvenser og mulige tiltak
for samisk kultur, næring og samfunn

Norge i hardt vær

SAMFUNNSØKONOMISKE VURDERINGER
AV KLIMATILPASNING

Rapport fra ekspertutvalget om klimatilpasning | 2026

Forside / ... / Klimatilpasning / Klimatilpasning krever kunnskap / Nasjonal klimasårbarhetsanalyse

Nasjonal klimasårbarhetsanalyse

Den nasjonale klimasårbarhetsanalysen skal hjelpe oss å forstå hvordan samfunnet og naturen er sårbare for klimaendringer og klimarelatert risiko.

Vårt fokus:

Samisk næringsvirksomhet omfatter tradisjonelle praksiser som reindrift, fiske, meahcástallan (sanking/høsting) og duodji (samisk brukshåndverk) – og verdier som strekker seg utover økonomi, ved å opprettholde kultur, identitet, språk og sosiale fellesskap.

Fremgangsmåte

- En **medvirkningsprosess** med samiske kunnskapsbærere og representanter for det samiske sivilsamfunnet.
- En **litteraturgjennomgang** som belyser nåværende og fremtidige konsekvenser av klimaendringer.

Sentrale tema

- Samisk tradisjonell kunnskap
- Fleksibilitet
- Vippepunkter
- Tillit

FOTO: P.BURGESS, ICR

Klimaendringer og konsekvensene av disse

- Klima i endring
- ... øker behovet for fleksibilitet, samtidig som mulighetene for fleksibel tilpasning stadig blir mer begrenset.
- Den nomadiske samiske reindriften er spesielt utsatt.
- Kystfisket: klimaendringer forsterker eksisterende sårbarheter.

Konsekvenser av samlet belastning

- Klimaendringer på toppen av andre samfunnsendringer
- Arealinngrep vurderes enkeltvis: de samlede virkningene blir ikke tilstrekkelig belyst
- Forvaltningsprosesser: en tilleggsbelastning
- **Dobbel byrde:** tilpasning til klimaendring & konsekvenser av grønn omstilling
- Vippepunkter: kritiske terskler for økologisk, økonomisk eller sosial bærekraft

FOTO: BIVDU

Forvaltning og regulering

- Manglende samsvar mellom samiske kunnskapssystemer og dagens forvaltningsregimer.
- Tradisjonell kunnskap systematisk marginalisert og undervurdert.
- Mistillit

FOTO: BIVDU

Stress og psykisk helse

- Helsemessige konsekvenser av klimaendringer og tilpasning
- Stress, bekymring og sorg knyttet til tap av natur, praksiser og kunnskap
- Minoritetsstress – forsterket sårbarhet
- **En tredje byrde:** skyld, skam og hets
- Svekket rekruttering og kunnskapsoverføring

Anbefalinger for å redusere klimasårbarhet i samiske næringer og samfunn

- Utvikle rammevilkår som muliggjør klimatilpasning i samiske næringer
- Sikre arealgrunnlag og utvikle helhetlig forvaltning
- Inkludere samisk tradisjonell kunnskap i klima- og samfunnsberedskap
- Sikre reell medvirkning og kunnskapsgrunnlag for relevante beslutningsprosesser
- Styrke neste generasjon næringsutøvere og naturbrukere

FOTO: KI JOHNSEN

Takk for oppmerksomheten, og ta gjerne kontakt.

Norsk institutt for vannforskning (NIVA) og
Internasjonalt reindriftssenter (ICR)

Frode Sundnes frs@niva.no

Kathrine Ivsett Johnsen kij@niva.no

Inger Marie Gaup Eira ingermge@samas.no

Svein D. Mathiesen svein.d.mathiesen@reindeercentre.org

Anders Oskal oskal@reindeercentre.org

FRA V.: ANDERS OSKAL, KLIMA- OG MILJØMINISTER ANDREAS BJELLAND ERIKSEN,
OG PROF. SVEIN D. MATHIESEN,
TROMSØ 11. MAI 2026. FOTO: DR LARSEN / NRK

Takk for i dag!

Velkommen til neste
#naturbasertsone
22. oktober:

Naturrestaurering og frivillighet
med

Eirik Walle (Statsforvalteren i Østfold,
Buskerud, Oslo og Akershus),
Kathleen Helleland (Sabima), Astrid
Skrindo (NINA)

Mer info: niva.no/nbs
Kontakt: nbs@niva.no

Foto: L. Barkved